

VIIȘOARA

HISTORIA WIOSKI

Wioska Viișoara znajduje się w północno-zachodniej części Republiki Mołdawii, w pobliżu rzeki Prut, u podnóża rezerwatu leśnego Domnească. Najbliższe ośrodki miejskie to oddalone o 20 km miasto Glodeni i miasto Fălești (30 km). Na północnym zachodzie Viișoara graniczy z Cuhnești, na północnym wschodzie z wioskami Dușmani i Ciuciulea (6 km), a na południu z wioską Chetriș. Główne drogi z miejscowości prowadzą do Balatina, Fălești i Glodeni. Istnieje również wiejska droga prowadząca do Ciuciulea i Chetriș.

Wieś Viișoara pojawia się na mapie Mołdawii w 1840 roku, czyli jest to stosunkowo nowa wieś. W tym czasie w wiosce panowała epidemia, o której niewiele wiadomo, ale z powodu której zmarło wiele osób. Od tego czasu wieś została przeniesiona - początkowo znajdowała się na brzegu Prutu i nazywała się Drăgușeni, od nazwiska miejscowego właściciela ziemskiego. Właściciel ten miał winnicę na wzgórzu, nieco dalej od wsi, około 2 km. Kiedy wydarzyła się tragedia epidemii, część ludzi opuściła wioskę, ale większość została.

Stara wioska, w której panowała epidemia, została spalona, a mieszkańcy przenieśli się na wzgórze, gdzie znajdowała się winnica dziedzica. Od starych ludzi mówi się, że jeśli człowieka spotyka nieszczęście, to aby go uniknąć, zmienia swoje imię. W ten sposób mieszkańcy ówczesnej wioski Drăgușeni nazwali ją Viișoara.

Ponadto historyk Boris Nemerenco z Vishnu ustalił na podstawie dokumentów, że wioska Draghuseni w regionie Besarabii była blisko spokrewniona z wioską Draghuseni w regionie Dorohoi (Rumunia), ponieważ w tych wioskach byli ludzie o tym samym nazwisku.

Niektóre źródła twierdzą, że pierwsi mieszkańcy Viișoary chcieli założyć wioskę na terytorium między wioskami Moara-Domnească i Chetriș, na zboczu wzgórza, które nazywa się *La ruptură*: nad płaskowyżem znajduje się bardzo piękny i malowniczy obszar, a obok niego staw o powierzchni około 400 ha. Dzisiejsza wioska posiada również obszary leśne na północy. Rosną tu różne gatunki drzew: dąb, jałowiec, jesion, wiąz, akacja i wiklina. Znajduje się tu rezerwat leśny Domnească, który obejmuje tereny kilku wsi. Około 5 ha tego lasu należy do Viișoarei.

W odległości około 5 km od miejscowości Viișoara znajduje się atrakcja turystyczna "Zimbrăria Pădurea Domnească", który znajduje się na terytorium administracyjnym gminy Viișoara. Jest to jedyne miejsce w kraju, w którym można podziwiać żubry. Pierwsza ich para przybyła z Polski.

ATRAKcje TURYSTYCZNE

Żubry w Pădurea Domnească

W pobliżu miejscowości Moara Domnească znajduje się "Zimbrăria", ogrodzony obszar leśny o powierzchni 32 ha. Obecnie znajdują się tam żubry, które są wspaniałą atrakcją turystyczną. Zostały one sprowadzone do Mołdawii 19 sierpnia 2005 r. na mocy umowy międzypaństwowej z Polską.

Występuje tu również 7 gatunków jałowców. Daniel jest jedynym gatunkiem dzikiego zwierzęcia z rodziny bydła, który przetrwał do dnia dzisiejszego. Żubr jest symbolem tych ziem od czasów starożytnych, dzięki swojej sile. Mogą dorastać do 1,85 m wysokości, a samce ważą od 440 do 920 kg, czasem nawet ponad tonę. Samice są mniejsze i ważą od 360 do 640 kg. Ciało pokryte jest szaro-brązowym futrem. Po urodzeniu młode ważą od 16 do 35 kg. Za granicę wieku uznaje się 20 lat. Żebry intensywnie żerują przed wschodem słońca.

W diecie jeleni znajduje się około 131 gatunków roślin oraz 27 gatunków drzew i krzewów. Patrząc w przyszłość, możemy powiedzieć, że obszar masywu leśnego rezerwatu może wspierać mikro-populację 15-17 żubrów;

Daniel (*Bisonus bonasus*) - jest jedynym gatunkiem dzikich zwierząt (z podrodziny bydła), który przetrwał do dnia dzisiejszego.

Oprócz żywych żubrów turyści mogą podziwiać różne rzeźby, specjalnie poświęcone temu dumnemu i potężnemu zwierzęciu, wykonane z drewna dębowego przez artystę Aleksieja Vidrașco. Wśród rzeźb, altan, wystawy egzotycznych ptaków i niezwyklej sceny, na której odbywają się różne wydarzenia kulturalne, znajduje się również największe drewniane dzieło w kraju, które przedstawia zimbru o wysokości pięciu metrów, długości siedmiu metrów i wadze około czterech ton. Jest to hołd dla tego zagrożonego gatunku zwierząt. Odwiedzający mogą wspiąć się na gigantyczną rzeźbę.

Zespół "Lupii lui Calancea", prowadzony przez słynnego basistę, pochodzącego z gminy Cuhnești, wykonuje tutaj kilka projektów w "Zimbrărie".

W cieniu tajemniczego dębu

W pobliżu miejscowości Moara Domnească znajdują się zielone kroniki naszej historii, tajemnicze dęby, które mają ponad 200-250 lat, niektóre z nich osiągają 30-35 m wysokości i 2 m średnicy.

Nigdzie indziej w Mołdawii nie można znaleźć takiej grupy wiekowych drzew, które wymownie świadczą o historii przyrody tej ziemi i sławie naszych lasów w przeszłości.

Skupiska te znajdują się na kilku działkach o łącznej powierzchni 108 ha. Dęby rosną na najwyższych miejscach łąki, na wysokości 53-60 m.

Przy wjeździe do miejscowości Moara Domnească stoi olbrzymi dąb. Ma ponad 200 lat i 130 cm średnicy. Prawdopodobnie był częścią

grupy, ale miejsce innych dębów zajęły domy, które zostały zbudowane wokół tego starożytnego dębu, aby je chronić.

Cień tego prastarego dębu zawsze znał radość i smutek mieszkańców. Reprezentuje on serce wioski. Nie bez powodu uwaga mieszkańców skupia się właśnie na tym dębie. Tutaj odbywają się wiejskie uroczystości i targi rzemiosła.

"Źródło starego Jana" (Izvorul lui moș Ion)

Wiele osób w okolicach wioski Viișoara pije wodę czystą jak łza. To źródło ma rzadko spotykaną dziś jakość wody. Źródło znajduje się 1,5 km od wsi, po prawej stronie drogi Glodeni - Moara Domneasă. Źródło to ma starą i ciekawą historię. Kiedy zapytasz starszych ludzi, dlaczego to źródło nazywa się "starym Ionem", wielu powie, że przez całe życie było tak nazywane, nie mówiąc nam o jego wyglądzie. Odpowiedź pochodzi od Zinaidy Nemerenco, wdowy po Ionie Nemerenco, który z kolei był synem Iona Meletea Nemerenco, urodzonego w 1898 roku. Stary Ion Meletea Nemerenco miał wokół źródła 8 ha ziemi po lewej i prawej stronie drogi, ze stawem z pięknymi i smacznymi rybami, "lavca", gdzie sprzedawał brandy, domowe salami i inne przysmaki i oczywiście w pobliżu stawu miał studnię z krystalicznie czystą wodą. Ale w 1941 r. lokalne władze nakazały mu opuścić swoją posiadłość, majątek i opuścić wioskę. Z czasem studnia została opuszczona, a staw zamienił się w bagno.

Dopiero w latach 80. z inicjatywy Borisa Lebediuca, prezesa Stowarzyszenia Rolniczego "Vișoara", Źródło zostało odrestaurowane i przekształcone w piękne miejsce. W latach 90. źródło to zyskało nowy wygląd: z inicjatywy i dzięki byłemu ministrowi rolnictwa Anatolijowi Gorodenco, pochodzącemu z Vișoary, zbudowano altanę i umieszczono obraz Święte Ukrzyżowanie.

Każdy podróżny, przejeżdżający trasą Glodeni - Moara Domneasca, może zatrzymać się i ugasić pragnienie przy źródle starego Iona Meletea Nemerenco, człowieka, który pozostał w historii wioski dzięki studni, którą wykopał, a może jego ojciec... Kto wie...?

Staw "Domnesc" - klejnot miejscowości

Staw, który kiedyś nazywany był "Stawem Książęcym", jest pięknym miejscem do odpoczynku i zabawy. Wpływa do niego rzeka "Caldrușa". W przeszłości staw był największym w Mołdawii, o powierzchni 400 ha. Mieszkańcy wioski twierdzą, że w 1852 r. staw, który wówczas miał 300 ha, wylał zalewając dużą część domów mieszkańców wioski. Właściciel Buznea, dał około 200 lani na budowę przepustu, aby utrzymać poziom wody. Następnie

staw wysechł i został odtworzony dopiero w latach 1956-1957. Po rekonstrukcji w 1970 r. pozostało tylko 180 ha.

Na prawym brzegu stawu rozciąga się pas jodeł, które kuszą turystów swoim cieniem, a pragnienie gasi gładka i krystalicznie czysta woda ze źródła zwanego "La Cocostârc". Źródło "La Cocostârc" jest atrakcją dla mieszkańców, którzy ozdobili je krokodylem wykonanym z ocynkowanej blachy i trzymającym w dziobie kubek. Ozdoba ta została подарowana przez pana Gheorgii Bicec, nauczyciela fizyki, inspektora Okręgowego Wydziału Edukacji w 1983 roku, a uczniowie gimnazjum wraz z mieszkańcami wioski zasadzili drzewa i kwiaty.

Prawy brzeg upiększa krajobraz wzgórzem zwanym "Górą Młyńską". Jest tak nazywane, ponieważ na tym wzgórzu został zbudowany młyn, który należał do szlachcica Buznea. Mówi się, że po ulewnych deszczach woda przenikała przez fundamenty wzgórza i wzgórze zsuwało się w dół wraz z młynem. Ze Wzgórza Młyńskiego roztacza się wspaniały widok na wioskę i jej okolice.

Ukrzyżowanie przy "wejściu do wioski"

Przy wjeździe do miejscowości Viișoara stoi piękny krucyfiks, obok zadbanej studni otoczonej kwiatami. Krucyfiks ten został wzniesiony ku pamięci biskupa Edinet i Briceni, P.S. Dormidonta, który zmarł 31 grudnia 2006 r. w wyniku poważnego wypadku. Jako mieszkaniec wioski Petrunia, biskup Dormidont często przyjeżdżał do Viișoary, która była i jest wioską wiernych. Wielu młodych ludzi z miłością do Pana dorastało wśród miejscowych i zostało kapłanami.

Ojciec Veaceslov Dogotar, pochodzący z wioski Viișoara, fundator tego ukrzyżowania, opowiada, że za każdym razem, gdy biskup Dormidont przyjeżdżał do wioski, mówił, że w tym miejscu należy wnieść Święte Ukrzyżowanie. Rok po jego przejściu do świata sprawiedliwych, jesienią 2007 roku, ukrzyżowanie zostało wzniesione. Przypomina nam o tym, który poświęcił się dla dobra Kościoła, budując i odnawiając kościoły, zakładając teologiczne instytucje edukacyjne. Z jego błogosławieństwem wydawano czasopisma, książki duszpasterskie i teologiczne. Droga jego życia dobiegła końca, ale jego dzieło trwa nadal, a pamięć o nim jest zachowana w świętości.

Biskup Dormidont jest przykładem życia w Chrystusie, a Ukrzyżowanie wzniesione przez księdza Veaceslava Dogotari dla upamiętnienia biskupa Dormidonta trzyma nas na straży, aby pamięć o nim była żywa.

Kościół "Święci Archaniołowie Michał i Gabriel"

Od momentu założenia wioski, przez wiele dziesięcioleci, mieszkańcy Vitiso nie mieli własnego kościoła, uczęszczając przez większość czasu do kościoła w sąsiedniej wiosce Ciuciulea. Jeśli chodzi o rok budowy obecnego kościoła, istnieje kilka wersji. I tak Rumuński Rocznik Handlu, Przemysłu, Handlu i Rolnictwa, opublikowany w Bukareszcie w 1928 r., wspomina, że kościół pod wezwaniem św. Archanioła Michała istniał w Viișoarze od lat 20. XX wieku (s. 847). Inne źródło wskazuje rok 1915 jako rok budowy kościoła. Jednocześnie starsi mieszkańcy twierdzą, że święte miejsce w Viișoarze zaczęli budować rzemieślnicy sprowadzeni z Hotinu (Chocimia) dopiero w 1921 roku.

Chirilă Gurău był przewodniczącym komitetu budowy kościoła, który odwiedził wiele wiosek w Besarabii, aby zebrać niezbędne fundusze. Kościół został ukończony około 1928 r. i w tym samym czasie został konsekrowany.

Wśród księży, którzy pasterzowali w Viișoarze do przybycia Sowieków w 1944 r., mieszkańcy wioski pamiętają ojców Alexandru (pierwszego kapłana kościoła), Gavriila (pochodzącego z Rumunii) i Mihaila Mogoșu, z "ciotką" Nadejdą (pochodzącą z wioski Clococeni, która przez pewien czas pracowała jako nauczycielka).

Studnia "Porojanului" i "Poiana Lupului"

Przez wieki las Domnească był źródłem utrzymania dla mieszkańców Viișoary. Przeszli przez staw Domnescă, z trudem wspięli się na wzgórze Morii i dotarli do podnóża lasu. Las zapewniał żywność i drewno na opał, ale potrzebowali też wody. Bracia Vasile i Nicolae oraz inni członkowie rodziny Zaporozjanu postanowili więc wykopać studnię. Dali wodę spragnionym, ale pozostawili tradycję swoim wnukom, a mianowicie w czwartek po Wielkanocy wszystkie wnuki, prawnuki czyszczą studnię, dbają o nią i odpoczywają.

W czwartek po Wielkanocy w Viișoarze nikt nie pracuje na polach, wszyscy "udroźniają" studnie. Z tej pięknej tradycji korzysta również studnia Porojenilor, jak nazywają ją miejscowi, studnia z zimną, krystalicznie czystą wodą. Do dziś pozostaje atrakcją dzięki wspaniałej polanie - "Poiana Lupului". Dlaczego Wilcza Studnia?... Niegdyś polana była nawiedzana przez wygłodniałe wilki, szczególnie w zimowe noce, kiedy zimno przenikało do kości. Wycie watahy przerażało mieszkańców i ich zwierzęta.

Ta polana to mały kawałek nieba. Można tu znaleźć rzadkie gatunki roślin: tulipana plamistego, przebiśniega białego, welwiczję, melafir bihoreański - endemit występujący tylko w Rumunii i na Węgrzech. Ziołowy dywan na tej polanie i poza nią jest bardzo cenny. A nasze uszy koi śpiew ptaków. Mówi się, że w Lesie Kopusowym występuje ponad 150 gatunków ptaków, 15 gatunków gadów, 47 gatunków ssaków, z czego 21 gatunków jest wymienionych jako rzadkie. Polana ta jest więc wymownym świadectwem historii tych ziem.

PRZYDATNE INFORMACJE:

Centrum Informacji Turystycznej

Centrum Informacji Turystycznej znajduje się w bibliotece publicznej. Godziny otwarcia: Poniedziałek-piątek 9.00-17.00. Osoba kontaktowa: Angela Gorodenco. Tel. +37360331675

Zakwaterowanie:

Gospodarstwo domowe Nemerenco Nadejda, wieś Viișoara. Tel.+373068360618

Hostel, s. Ciuciulea (4 km od hotelu). Osoba kontaktowa: Ilie Calistru. Tel. +37369298679

Wyżywienie:

Sklep "Valdelan".

Godziny pracy: codziennie od 8:00 do 21:00; tel. +373249 57490

Sklep "Irina Nemerenco".

Godziny pracy 7:30-20:00, codziennie. Tel. +373249 57282

Sklep "Market".

Godziny pracy 8:00 - 21:00; tel. +373 68269800;

"API" store.

Godziny pracy 10:00-15:00. Osoba kontaktowa Ailoai Veceaslav. Tel. +373 68040684

Gospodarstwo domowe Strungari Roman.

Producent twarogu owczego, mięsa jagnięcego. Godziny pracy 7:30-20:00; Tel. +37362106001

Gospodarstwo domowe Dogotari Gheorghe.

Hodowca drobiu. Godziny pracy 10:00-16:00; Tel. +37362071962

Centrum zdrowia.

Godziny pracy 8:00-16:00. Tel. +373 249572320.